

Міністерство охорони здоров'я України
Одеський національний медичний університет
Підготовче відділення

“Затверджую”
Проректор
з науково-педагогічної роботи
Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ
09 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
Program of the discipline
Країнознавство
Country Studies
(для слухачів-іноземців підготовчого відділення)
for foreign students of the preparatory department

Робоча програма складена на підставі типової програми з дисципліни «Українська мова як іноземна для підготовчих факультетів Вищих навчальних закладів України»

Програма навчальної дисципліни «Країнознавство» відповідає Загальноосвітньому стандарту з української мови як іноземної для слухачів-іноземців підготовчого відділення та програми з української мови як іноземної, рекомендованої МОН України.

Розробники: Завідувач підготовчого відділення Ігор БУРДІН
викладач Кристина ПОБЕРЕЖСЬКА

Програму затверджено на засіданні підготовчого відділення
Протокол № 1 від «26» 08 2024 р.

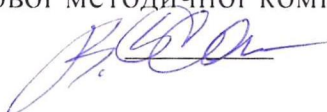
Завідувач підготовчого відділення Ігор БУРДІН

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін на

Протокол № 1 від «27» 08 2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з гуманітарних дисциплін
Володимир ХАНЖИ

Переглянуто та затверджено на засіданні підготовчого відділення

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20____ р.

Завідувач підготовчого відділення _____ Ігор БУРДІН

Переглянуто та затверджено на засіданні підготовчого відділення

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20____ р.

Завідувач підготовчого відділення _____ Ігор БУРДІН

1. Опис навчальної дисциплін

<u>Спеціальність</u>	<u>Підготовче відділення</u>
<u>Факультет</u>	<u>Підготовче відділення</u>
<u>Форма навчання</u>	<u>– денна</u>
<u>Термін підготовки</u>	<u>2024– 2025 навчальний рік</u>
<u>Загальна кількість годин</u>	<u>74</u>
<u>З них лекції</u>	<u>6</u>
<u>Практика</u>	<u>42</u>
<u>Самостійна р-та</u>	<u>24</u>
<u>Іспит (семестр)</u>	<u>II</u>
<u>Залік (семестр)</u>	<u>II</u>

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Країнознавство» для слухачів-іноземців, які навчаються на підготовчих факультетах (відділеннях) вищих навчальних закладів, призначена для викладачів української мови як іноземної (країнознавства).

ВСТУП

Програма «Країнознавство» розрахована на іноземних слухачів, які навчаються на підготовчих факультетах вищих навчальних закладів України. Вона також може бути використана в якості інформаційно-довідкового матеріала при підготовці до занять, організації контролю, укладанні додаткових учбових матеріалів.

Цей курс ставить за мету ознайомлення з основними поняттями та категоріями країнознавства, з природними умовами України, з населенням України, з основними етапами історії українського народу, з культурою України.

Ця програма є засобом управління учбовим процесом за вказаним предметом та містить: цілі навчання, які зумовлені комунікаційними потребами слухачів-іноземців; конкретний навчальний матеріал за розділами: природні умови України, населення України, історія України, історія української культури.

Програму розраховано на іноземних слухачів підготовчих факультетів. Програмою передбачено 50 навчальних годин аудиторних занять відповідно до кількості годин навчального плану для підготовчих факультетів, з яких 6 – лекційних і 44 – практичних занять. Програма складена згідно з планом для підготовчих факультетів, згідно до рекомендацій Навчально - методичної комісії по підготовці іноземних громадян Міністерства освіти і науки України.

Програму розроблено на основі: ГСВОУ МОНУ Програми дисципліни «Історія України» для слухачів-іноземців підготовчих факультетів вищих навчальних закладів України.

АНОТАЦІЯ

Приєднання України до Болонського процесу надало можливість здійснити структурні перетворення вищої освіти, що дозволило Україні стати визначною частиною європейського освітнього і наукового простору.

Країзнавство відіграє важливу роль у сфері зовнішніх економічних і політичних зв'язків, сприяючи підвищенню рівня їх ефективності шляхом формування географічної культури.

Це особливо важливо у зв'язку з процесами інтегрування України у міжнародний науково – освітній та культурно – інформаційний простір.

Навчальна дисципліна «Країнознавство» направлена на висвітлення соціальних, економіко – географічних, політичних, історичних аспектів розвитку країни.

Головною метою освітньої програми «Країнознавство» є ознайомлення слухачів з особливостями історичного, політичного, економічного розвитку країни та регіону. Оволодіння знаннями країнознавства можна віднести до актуальних питань. Знання історії та культури вивчаємої мови містить у собі не тільки навчальну функцію, а й інформативну. Опанування фаховими знаннями, відсутність впливу інтерпретацій та культурних перешкод – дозволять слухачу – іноземцю пізнати культурну складову країни.

Ключові слова: краєзнавство, географічна культура, інформаційна функція, фахові знання.

ANNOTATION

The accession of Ukraine to the Bologna process has made it possible to carry out structural transformations of higher education, which allowed Ukraine to become a recognized part of the European educational and scientific space. Country studies play an important role in the field of external economic and political ties, contributing to increasing their effectiveness through the formation of geographical culture. This is especially important in connection with the processes of integration of Ukraine into the international scientific-educational, cultural-information space.

Educational discipline "Country Studies" is aimed at highlighting social, economic-geographical, political, and historical aspects of the country's development. The main purpose of the educational program "Country Studies" is to familiarize students with the peculiarities of the historical, political, economic development of the country and the region. Acquisition of knowledge in the field of geography can be attributed to topical issues.

Knowledge of the history and culture of the language being studied includes not only the educational function but also informative.

Domain background knowledge, lack of influence of interference and cultural obstacles - will allow a foreign student to know the cultural component of the country.

Keywords: country studies, geographic culture, informative function, background knowledge.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, завдання та предмет вивчення дисципліни

Метою курсу «Країнознавство» для слухачів – іноземців є забезпечення їх знаннями про історію українського народу, націєтворчі процеси в Україні, познайомити в видатними діячами держави, сформуванати поняття про етнічний генезис українців.

Освітня і пізнавальна мета курсу – ознайомлення слухачів-іноземців з сучасною незалежною українською державою, з її історією, природними умовами, з населенням та культурою. Освітня і пізнавальна мета курсу реалізується лише за умови досягнення слухачами певного рівня володіння мовою, тому паралельно реалізується і комунікативна мета навчання:

1. Нагромадження і збагачення лексичного запасу;
2. Формування навичок і вмінь мовленнєвої діяльності, за якою текст є головною одиницею навчання;
3. Ознайомлення із системою понять та категорій, які готують слухача до слухання та конспектування лекцій.

Курс передбачає набуття знань з елементів народознавства (народні традиції, вірування, обряди). Програма містить питання з культурного життя українців – перегляд театральних вистав, відвідування музеїв, концертних залів, кінотеатрів, творчих вечорів.

Програма складається з 4 розділів, у яких відображені перелічені питання та враховано специфіку довузівської підготовки слухачів-іноземців. Послідовність вивчення питань у межах розділів викладач може змінювати залежно від конкретних умов.

Це дає можливість викладачу творчо підійти до програми, обрати на заняття для поглибленого аналізу теми, які найбільше відповідають майбутнім спеціальностям слухачів. Кількість годин на вивчення окремих розділів можна змінювати.

Завдання вивчення дисципліни

Основним завданням вивчення курсу є:

1. Сформуванню у слухачів правильну уяву про геополітичну систему України, її економіку, природні ресурси;
2. ознайомити слухачів – іноземців з культурним надбанням українського народу: з музичним, драматичним мистецтвом, мистецтвом живопису та

1.2. Інформаційний обсяг дисципліни (зміст)

I. Вступ

1. Україна – незалежна суверенна держава. Геополітична система України.. Територія, національний герб держави, прапор і гімн. Населення України. Кордони України.
2. Історичне минуле України. Київська Русь – колыска слов'янських народів. Козацька республіка.
3. Природні ресурси, клімат України. Особливості кліматичної зони України. Клімат помірний та континентальний.

II. Історія та культура нашого краю та українського народу

Екскурсія до краєзнавчого музею. Знайомство з природою Одеського краю (флора, фауна). Історичне минуле Одещини.

Визначні історичні та пам'ятні місця України

1. Київ – стародавнє місто. Софійський собор – скарбниця давньої слов'янської культури. Києво – Печерська лавра – найстаріший монастир. Одеса, Львів, Карпати – найчарівніші куточки України.

Видатні діячі та медики України

Т.Г. Шевченко - . славнозвісний поет України. Г. Сковорода – видатний філософ України. М. Грушевський – перший український президент. Видатні медики України.

Народні свята

Важливі українські свята і дати, народні свята, релігійні вірування, визначні дати України. Релігійні свята: Різдво, Великдень, Трійця. Визначні дати: День перемоги, 24 серпня – День незалежності України.

Київ – столиця України

Історичні пам'ятки столиці. Краса міста.

Одещина

Одещина - перлина у моря. Територія та населення. Видатні люди Одеського краю. Екскурсії по місту, по пам'ятних історичних містах.

Українське мистецтво

Українське мистецтво, національні культурні цінності.

Вищі навчальні заклади Одеської області

Одеський національний медичний університет, Одеський національний університет ім.. І. І. Мечникова, Одеський національний морський університет, Національний університет "Одеська політехніка"

З метою кращого засвоєння лексичного матеріалу а також з метою прищеплення слухачам – іноземцям знань з культури у 2 семестрі передбачені екскурсії до театрів музеїв.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Унаслідок вивчення курсу слухачі мають оволодіти основними положеннями становлення і розвитку української державності, питаннями розвитку української культури, природних умов та населення України.

У результаті вивчення курсу слухачі повинні знати:

- історичне минуле України;
- геополітичне становище держави;
- видатних людей України;
- народні традиції, обряди українців;
- релігійні вірування;
- визначні історичні місця України;
- природні ресурси, клімат України.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи слухача за видами навчальної роботи

(за робочими навчальними планами денної форми навчання)

Всього годин	Семестр	Години					Залік (семестр 2)
		У тому числі			Самостійна робота	у тому числі	
		Аудиторні	Лекції	Практичні, Семінари		Контр. раб.(кількість)	
74	2	50	6	44	24	3	2

2.2. Структура навчальної дисципліни

№	Зміст	Кількість годин відведених на :		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1. Вступ				
1.	Тема 1. Україна – незалежна суверенна держава. Геополітична система України.	2	4	4
2.	Тема 2. Історичне минуле України	2	2	2
3.	Тема 3. Природні ресурси, клімат України	2	2	2
2. Історія та культура нашого краю та українського народу				
4.	Тема 4. Екскурсія до краєзнавчого музею	-	2	2
5.	Тема 5. Визначні історичні та пам'ятні місця України	-	4	2
6.	Тема 6. Видатні діячі та медики України	-	4	4
7.	Тема 7. Народні свята, релігійні вірування, визначні дати України	-	4	4
8.	Тема 8. Київ – столиця України	-	4	4
9.	Тема 9. Одещина – перлина у моря. Територія та населення. Видатні люди Одеського краю.	-	4	4
10.	Тема 10. Екскурсія по місту, по пам'ятних історичних місцях	-	6	4
11.	Тема 11. Українське мистецтво, національні культурні цінності.	-	4	4
12.	Контрольна робота № 1	-	2	2
13.	Контрольна робота № 2	-	2	2
14.	Тема 12. Культпохід до театру та музеям	-	2	4
15.	Тема 13. Історичне минуле Одеського регіону	-	8	2
16.	Тема 14. Вищі навчальні заклади Одеського регіону	-	2	3
	Контрольна робота № 3		2	2
Разом		10	50	45

2.5. Самостійна навчальна робота слухача

Мета самостійної роботи полягає в опрацюванні теоретичного і практичного матеріалу за конспектом, виконання домашнього завдання.

Їх особистим завданням є розширення поглиблення знань, прищеплення навичок самостійної початкової діяльності (роботи із довідниками чи онлайн – ресурсами, прослуховування радіо, перегляд телепередач чи відео з метою пошуку і засвоєння краєзнавчого матеріалу)

2.6. Методи навчання

Заняття з курсу «Країнознавство» проводяться як з використанням традиційних методик, так і з залученням методів активного навчання: бесід, екскурсій, тематичного тестування, а також запровадження методики контактної взаємодії. Під час практичних занять використовуються технічні засоби навчання для відтворення техніки мовлення.

2.7. Засоби контролю

1. Поточний контроль

Проводиться на кожному занятті. Оцінюється рівень розуміння слухачем теоретичного матеріалу, вміння формулювати запитання по темі та давати на нього відповідь, якість підготовки домашнього завдання.

2. Поетапний контроль

Проводиться по закінченню вивчення теми. Проходить у формі колоквиуму або контрольної роботи.

Кожен слухач отримує індивідуальне завдання, що включає теоретичне питання та практичне завдання.

3. Підсумковий контроль

Залік з країнознавства проводиться наприкінці терміну навчання.

Оцінюється відповідь слухача на залікові питання. Повне оволодіння слухачем вивченого матеріалу здійснюється за допомогою додаткових запитань.

2.8. Критерії оцінювання знань

Оцінка знань слухача відбувається за п'ятибальною національною шкалою.

«**Відмінно**» ставиться коли слухач дає абсолютно правильну відповідь, без помилок інформаційного і комунікаційного характеру.

«**Добре**» ставиться коли слухач дає правильну відповідь, але мають місце помилки мовного характеру, тема розкрита неповно або не чітко.

«**Задовільно**» ставиться коли тема розкрита неповно, порушено комунікаційний зв'язок, логічність викладення.

«**Незадовільно**» ставиться коли тема не розкрита.

Слухач не виконав завдання повністю або не може відповісти на питання.

3. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій і методичних вказівок на електронних носіях.
2. Нормативні документи Міністерства освіти України.

4.Рекомендована література

4.1.Базова література

1. Ukrainian elementarі Українська для студентів іноземців): навчальний посібник /Барчук О. Г., Волкова О. М., Ворона Н. О. та ін. ; за ред. Т. О. Дегтярьової. Суми: Університетська книга, 2020. 400 с.
2. Ukrainian for Beginners Українська для студентів іноземців (початковий рівень): навчальний посібник / Волкова О.М., Ворона Н. О., Гологенко Є.О. та ін. ; за ред. Т. О. Дегтярьової. Суми: Університетська книга, 2020. 304 с.

4.2. Допоміжна література

1. Губарев В. К. Історія України: Універсальний ілюстрований довідник / В. К. Губарев. – Д.: ТОВ «БАО», 2008. – 329 с.
2. Денисюк С. П. Українська література в системі українознавства: посібник / С. П. Денисюк. – К.: НДІУ, 2004. – 300 с.
3. Ковальчук О.В. Українське народознавство. Книга для вчителя. – К.: Освіта, 1992. – 176с.
4. Кононенко П. П. Українознавство: Конспект лекцій / П. П. Кононенко. — К.: МАУП, 2005. — 392 с.
5. Кононенко П.П., Токар Л.М., Маляренко Л.Л. Українознавство в системі освіти: Довідник джерел з питань змісту, методології та методики викладання. – К., 1996.
6. Кубійович В. К. Енциклопедія українознавства / В. К. Кубійович.- К.: «Либідь», 1996. –563 с.
7. Короткий довідник з комплексного країнознавства: (методика країнознавчих досліджень основні поняття та визначення, країни, персоналії) / М.Д.Будз, В.О.Мартинюк, Р.М.Постоловський, С.С.Троян Київ, 2002. – 325 с.

4.3. Інформаційні ресурси

1. <http://odnb.odessa.ua/> – Одеська національна наукова бібліотека
2. <http://libblog.odmu.edu.ua/> - Бібліотека Одеського національного медичного університету
3. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
4. <http://etno.us.org.ua> – Українська етнографія

5. <http://www.ukrfolk.kiev.ua> – Український фольклор і народна творчість
6. <http://www.heritage.com.ua/> – Пам'ятки України
7. [http://www.folkart.net.ua/index_ukr.htm /](http://www.folkart.net.ua/index_ukr.htm/) – Українська народна творчість